

ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါမှ သင်ခန်းစာများ သင်ယူခြင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့များကို ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည် မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်
Dan Jollans၊ အိအိသွယ်၊ တင်နင်းဝင်းရည်

RENAISSANCE INSTITUTE

The Asia Foundation

၁။ နိဒါန်း

ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် မြို့များ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကဏ္ဍကို ပြင်းထန်စွာ ရိုက်ခတ်လျက်ရှိနေပါသည်။ ဝန်ဆောင်ခမှ ရငွေများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အခွန်စည်းကြပ်မှုမှရငွေများနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ရငွေများအားလုံးသည် လျင်မြန်စွာ ကျဆင်းလျော့နည်းလာပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အကာအကွယ်ပေးမှုလိုအပ်လျက်ရှိသည့် ရောဂါကူးစက်နိုင်ခြေမြင့်မားသော ဝန်ထမ်းအင်အားစုဖြင့် မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေခြင်းကြောင့် ကုန်ကျစရိတ်များသည်လည်း တိုးမြင့်လာလျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း တိုးမြင့်နေသည့်ကာလအတွင်း ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားများ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာရန်မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိသည့်အပြင် များစွာသော ဈေးဆိုင်ခန်းများကိုပါ ဆက်လက်ပိတ်ထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများမှာ ကြာမြင့်နေဦးမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ထောက်ပံ့မှုတစ်ခုတည်းမှာ မရရှိခြင်းကြောင့်လည်း မိမိတို့မြို့၏ဝင်ငွေမှာ ပေါင်(၁၃၃)သန်းမျှ လျော့နည်းကျဆင်းသွားဖွယ် အခြေအနေနှင့် လတ်တလောရင်ဆိုင်လျက်ရှိပါသည်။ (အဆိုပါပမာဏမှာ မြန်မာငွေ(၂၂၃)ဘီလီယံရှိပြီး နှစ်စဉ်အသုံးစရိတ်လျာထားချက်၏(၁၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့်မျှ ရှိပါသည်) ယခုကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးကြပ်တည်းမှုမှာ ချောက်ကမ်းပါးစွန်းသို့တိုင် ရောက်ရှိလျက်ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌမှ သတင်းထောက်များသို့ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။^၁

အထက်ဖော်ပြပါ ပြောကြားမှုမှာ မြန်မာနိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှမဟုတ်ဘဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ မန်ချက်စတာမြို့တော်မှ ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာကျော်ဘောလုံးကလပ်နှစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၅၅၀,၀၀၀)ခန့် နေထိုင်လျက်ရှိသော မန်ချက်စတာမြို့တော်သည် စင်စစ်တွင် ကြွယ်ဝချမ်းသာပြီး တိုးတက်မှုနှုန်းမြင့်မားသည့် ကမ္ဘာ့ရှေ့တန်းမြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မန်ချက်စတာကဲ့သို့ မြို့ကြီးသည်ပင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ ရုတ်တရက် သက်ရောက်မှုကို ဘဏ္ဍာရေးအရ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရုန်းကန်ရလျက်ရှိပါသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် ကမ္ဘာ့တစ်ဝှမ်းရှိ မြို့နယ်အဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာငွေလျာထားချက်အပေါ်တွင်လည်း ဖိအားများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ မြို့နေပြည်သူများကို ကာကွယ်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် မြို့နယ်အဖွဲ့များသည် ယခုကာလတွင် ကပ်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းအရ ပြည်သူများက မဖြစ်မနေ လိုက်နာရမည့် နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး တပ်ဆင်ခြင်းမှသည် အိမ်ထောင်စုများသို့ ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှုပေးခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအထိကဲ့သို့သော ယခင်က ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိခဲ့သည့် မူဝါဒအသစ်များကို မိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရမှုများကြောင့် မြို့နယ်အဖွဲ့များတွင် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေဆိုင်ရာ ဖိအားများကို ပုံမှန်ထက်နှစ်ဆ ကြုံတွေ့လာနေကြရပါသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးခပ်ခွာခွာနေထိုင်ရေး စည်းကမ်းချက်များအပြင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာခက်ခဲမှုများကြောင့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းသည်လည်း စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပြန်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း အရေးပေါ်ကျခံသုံးစွဲရမည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မြို့နယ်အဖွဲ့စရိတ်များကြောင့်လည်း အခွန်ရငွေလိုအပ်ချက်မှာလည်း မြင့်တက်လျက်ရှိနေပါသည်။ မြို့အဖွဲ့များ စုအနေဖြင့်လည်း အလားတူအခြေအနေမျိုးကို တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပါသည်။

ကံကောင်းထောက်မစွာဖြင့် ယခုစာတမ်းရေးသားနေသည့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများမှာ မန်ချက်စတာမြို့နှင့်နှိုင်းစာလျှင် လျော့နည်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသူအနည်းငယ်မျှသာ ရှိနေပြီး နိုင်ငံအတွင်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို မူလအတိုင်း ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြပါသည်။ ယခုဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ အခွန်ရငွေများမှာ လျော့နည်းကျဆင်းသွားဖွယ်ရှိသော်လည်း အခွန်ကောက်ခံခြင်းကိုမူ အသွင်တစ်မျိုးဖြင့် ဆက်လက်ကောက်ခံဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စည်ပင်သာယာရေးကဏ္ဍရငွေများသည် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ အဆိုးရွားဆုံး သက်ရောက်မှုဒဏ်မှ ကံကောင်းထောက်မစွာဖြင့် လွတ်မြောက်နေဆဲဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကပ်ရောဂါမှာ အမြစ်ပြတ်ပြီးဆုံးရန် အချိန်ကာလအားဖြင့် ကြာမြင့်ဦးမည်သာဖြစ်ပါသည်။ တောင်ကိုရီးယား၊ နယူးဇီလန်နှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ တစ်ကျော့ပြန်ကူးစက်မှုများ ပြန်လည်ဦးမော့လာသည့်နည်းတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလများအတွင်း တိုးမြင့်လာသည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကူးစက်ခံရသူအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတွင်းကူးစက်မှုနှုန်း များပြားလာခြင်းကို ကြုံတွေ့ခံစားရလျက်ရှိပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ စိန်ခေါ်မှုများ ပြည့်နှက်နေသည့် အခင်းအကျင်း၌ မြို့များအနေဖြင့် အနာဂတ်တွင် ထပ်မံကြုံတွေ့လာဖွယ်ရှိသည့် ကြပ်တည်းခက်ခဲမှုများအတွက် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်မှုများကို လျင်မြန်စွာ စီမံထားရန်နှင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ ကနဦးကူးစက်ခဲ့မှု အတွေ့အကြုံများမှ ပြန်ပြောင်းသင်ယူထားကြရန်မှာလည်း အရေးကြီးလှပါသည်။

ယခုမူဝါဒစာတမ်းတွင် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည် မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ရွေးချယ်စရာ အခွင့်အလမ်းများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည် မြင့်မားခြင်းဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို ယိမ်းယိုင်စေသည့် အကြောင်းရင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်တိုင်အောင် ပြန်လည်တုန့်ပြန်နိုင်ခြင်း၊ သုံးစွဲနိုင်သည့် ရန်ပုံငွေရှိခြင်းနှင့် ကြိုတင်မျှော်မှန်းနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်နိုင်ပါသည်။ ယခုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွင် များစွာသော မြို့နယ်အဖွဲ့များသည် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားချိန်၌ ဘဏ္ဍာရေးအရ ကြံ့ခိုင်မှု လျော့ရဲလျက်ရှိခြင်းမှာ အထူးသိသာနေခဲ့ကြောင်း ဆွေးနွေးထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဆန်းစစ်ချက်တွင် မြို့များ၏ ဘဏ္ဍာငွေ ကြံ့ခိုင်မှုအနေအထားတစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အဆင့်နှစ်ဆင့်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကိုလည်း အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။ မြို့များအနေဖြင့် ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခြားသော အကြပ်အတည်းများကိုပါ တစ်ပါတည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်အထိ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် သေချာပိုင်နိုင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ၎င်းသည် ဘယ်အတွက်ကြောင့် အရေးကြီးသနည်း။

ကနဦးဖော်ပြခဲ့သကဲ့သို့ပင် ခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်း၊ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းဆိုသည်မှာ လက်ရှိပစ္စည်းအခြေအနေကို ယိမ်းယိုင်စေသည့် အကြောင်းရင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်တိုင်အောင် ပြန်လည်တုန့်ပြန်နိုင်ခြင်း၊ သုံးစွဲနိုင်သည့် ရန်ပုံငွေရှိခြင်းနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင် ဖွယ်ရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ် တိုင်း မေလတွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည့် မုတ်သုန်မိုးဥတုကို ကြိုတွေ့ရင်ဆိုင်မှုများလာသည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထီးအမျိုးမျိုး ရောင်းချသည့် ဈေးကွက်မှာ ပိုမိုတွင်ကျယ်လာသည့်အပြင် ပြည်သူများအနေဖြင့်လည်း ရာသီဥတုအခြေအနေအရ ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ မုတ်သုန်ကာလဖြတ်သန်းရသည့် လူနေမှုအလေ့အထတို့ကို ပြောင်းလဲခြင်း စသည်တို့ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်လာကြပါသည်။ မြို့အများစုတွင်လည်း ဆိုးရွားသည့် ဖြစ်ရပ်များအတွက်ပါ မျှော်မှန်းပြင်ဆင် ထားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစီမံချက်များကိုလည်း ရေးဆွဲထားကြပြီးဖြစ်ပါသည်။^၆

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သကဲ့သို့ပင် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်း၊ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို ယိမ်းယိုင်စေသည့် အကြောင်းရင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်တိုင်အောင် ပြန်လည်တုန့်ပြန်နိုင်ခြင်း၊ သုံးစွဲနိုင်သည့် ရန်ပုံငွေရှိခြင်း နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို ကြိုတင်မျှော်မှန်းနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။^၇ ရုတ်တရက်ရေကြီးခြင်းကဲ့သို့ သော ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ကာလတိုခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့်ကြုံတွေ့ရပါက လျင်မြန်သည့် (ရံဖန်ရံခါ ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမြင့်သည့်) မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိရန်မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ပြင် ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိသည်ဟုဆိုရာတွင် တည်ငြိမ်မှုရှိသော ရငွေရင်းမြစ်များကို အခြေခံတွက်ချက်စဉ်းစားထားပြီး စနစ်တကျပြင်ဆင်ထားသည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ထိုသို့ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးသည့်အချက်(၅)ချက်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။^၈ -

- **မြို့တစ်မြို့က ကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များ** - စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ မည် မျှကြံဆိုင်မှုရှိသည်ကို ၎င်းတို့ရင်ဆိုင်ရသည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရေကြီး ရေလျှံမှုနှင့် ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ကြပ်တည်းရုန်းကန်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်းသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မြို့များအတွက်မူ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် လူမှု ဘဝအခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေ မြင့်တက်လျက်ရှိခြင်းသည်သာ ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နေပြန်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ်တွင် မူ အန္တရာယ်အရှိဆုံးသော ဖြစ်ရပ်များကိုပင် ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်းမရှိသည့်နည်းတူ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်း ရန်မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိပါ။ သို့သော်လည်း မြို့များအနေဖြင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ ကြုံတွေ့ရ မည့် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေအချက်အလက်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကြိုတင်တွေးတောစဉ်းစားခြင်းသည်ပင် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် အသုံးဝင်သည့် ကနဦးစမှတ်တစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။
- **အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်း** - ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ ရင်ဆိုင် ရသည့်အခါ စည်ပင်သာယာရေးရငွေများ၏ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကတိကဝတ်များအပေါ် ရေရှည် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် အရန်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေထားရှိမှုစသည့် အကြောင်းအရာများပေါ်တွင် အဆုံးအဖြတ်ရယူနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီသည် ၎င်း၏ရငွေရင်းမြစ်အတွက် ဟိုတယ်နှင့်စက်ရုံ

လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် အဓိကမှီခိုနေရသည့်အချက်အား ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားချိန်တွင် ပိုမိုသိသာစေခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့နှင့်မတူညီသည့်အချက်မှာ သားသတ်လုပ်ငန်းလိုင်စင်နှင့် အဆောက်အအုံကြီးကြပ်စစ်ဆေးခပေါ်တွင် မှီခိုနေရသည့် တောင်ကြီးမြို့နှင့်ပုသိမ်မြို့တို့အနေဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးအရထိခိုက်မှုမှာ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။

- **မြို့တစ်မြို့၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်** - မြို့တစ်မြို့၏ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်မှုနှင့်အတူ ဘဏ္ဍာရေးစွမ်းဆောင်ရည်မဟုတ်သည့် အခြားရှုထောင့်များဖြင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တိုင်းတွင် ရငွေနှင့်သုံးငွေမျှတမှုရှိပြီး မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် မြို့များနှင့်နှိုင်းစာလျှင်မူ ဘဏ္ဍာရေးအရ ပိုမို၍ခံနိုင်ရည်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- **အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်** - အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ရန်မှာ လွယ်ကူမှုမရှိသကဲ့သို့ပင် မည်သည့်အချိန်တွင် ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်ကိုပါ ခန့်မှန်းရန်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိပါ။ သို့သော်လည်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းကြား သတင်းအချက်အလက်ဝေမျှခြင်း၊ စီမံကိန်းများကို အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊ အချက်အလက်များကို စိစစ်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းရာတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားသည့် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ရငွေအချက်အလက်များရှိနေခြင်းသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များကို ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရငွေရင်းမြစ်တစ်ခုတည်းပေါ်တွင် အလွန်အကျွံမူတည်နေခြင်းရှိ/ မရှိနှင့် အနာဂတ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်လာရသည့်အခါ ကြပ်တည်းမှုပြဿနာဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း ရှိ/ မရှိ စသည်တို့ကို ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။
- **အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်** - အချို့သော အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ရှောင်လွှဲရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် အန္တရာယ်နှင့် နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါမှသာ တုန့်ပြန်နိုင်မည့် ပြင်ဆင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်သည့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် မူဝါဒအပြောင်းအလဲများပြုလုပ်ရာတွင် ပြုလွယ်ပြင်လွယ်ရှိခြင်း၊ လူထုနှင့်ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်သည့် အနေအထားတို့အပြင် အခြားသော အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိက၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုကဲ့သို့သော အကြောင်းခြင်းရာများပေါ်တွင်လည်း မူတည်လျက်ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဖိအားများကို လွှမ်းခြုံကာမိနိုင်စေရန်အတွက် ကမ္ဘာ့တစ်ဝှမ်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ပြည်သူများအတွက် အခွန်ငွေပေးဆောင်မှုများကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဖြေလျှော့ပေးခြင်း စသဖြင့် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ အတိုးအလျှော့များပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။

ဆွေးနွေးရန်အချက်များ

- သင့်မြို့တွင် ဘဏ္ဍာရေးအရ သိသိသာသာ သက်ရောက်ခဲ့သည့် အဓိကအရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များက ဘာလဲ။
- မည်သည့်ရငွေရင်းမြစ်အမျိုးအစားက ထိခိုက်မှုခံရနိုင်ခြေ အမြင့်ဆုံးဖြစ်သလဲ။
- သင့်မြို့၏ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်ရှိမှုဆိုင်ရာ အားအကောင်းဆုံးရှုထောင့်က ဘာလဲ။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ

ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်းနှင့် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ၎င်းမှာ အရေးကြီးသနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီသည် နေရာဒေသကိုလိုက်၍ ကွဲပြားသည့်အခင်းအကျင်းများနှင့် တွေ့ကြုံနေရလျက်ရှိသည့်နည်းတူ မတူခြားနားသည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကိုလည်း ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပြန်ပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိမှုပါးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချို့သောလက္ခဏာရပ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ မြို့များအနေဖြင့် ထပ်တူထပ်မျှ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရလျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့များတွင် ကြုံတွေ့ရလျက်ရှိသည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များသည် ဒေသအခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ပြောင်းလဲမှုများရှိပါသည်။ တစ်နှစ်တာကာလအတွင်း မြို့အများအပြားသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့နိုင်သကဲ့သို့ စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းများ၊ ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်သည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါသည်။ ယခင်နှစ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်မည်ဆိုပါက ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ မြို့များတွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အချင်းချင်းကြား ပြင်းထန်သောသဘောထားကွဲလွဲမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့်နည်းတူ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ အိမ်ထောင်စုများသည်လည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ပမာဏကြီးမားသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုဒဏ်ကို တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ မြို့များ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများကို ထိခိုက်စေလျက်ရှိသည့် ကိုဗစ်-၁၉ကူးစက်ရောဂါသည် နောက်ဆက်တွဲဆုံးရှုံးမှုများကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များအနက်မှ မြို့များက နောက်အကျဆုံးရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

အခြားသော အကြောင်းအရာများအနက်မှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့အများအပြားအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ ကြုံတွေ့နေရခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် ရငွေခန့်မှန်းမှု၊ ဖင့်နှေးလေးကန်သည့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ အထောက်အပံ့ကို အကန့်အသတ်နှင့်သာရရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (ဘောင်ကွက် ၁) စိန်ခေါ်မှုများကို တိတိကျကျဖော်ပြရပါမူ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- **အခွန်ရငွေကောက်ခံရန် အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်းတစ်ဦးချင်းအပေါ်တွင် အလွန်အမင်းမှီခိုမှု** - ဥပမာအားဖြင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် အခွန်ကောက်ခံသည့်စနစ် ကျစ်လစ်လာစေရန် အိမ်၊ ဒြံ၊ မြေ၊ အဆောက်အအုံစာရင်းများကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ မှတ်တမ်းသွင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်း၏ အတွေ့အကြုံပေါ်တွင်သာ မူတည်ပြီး အခွန်ကောက်ခံခြင်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်းများ နေမကောင်းသည့် အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ ပင်စင်ရယူခံစားသည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ နည်းလမ်းတကျဆောင်ရွက်ထားသည့် မှတ်တမ်းရေးသားမှုများမရှိခြင်း၊ ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် စာရင်းများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်းမရှိသေးဘဲ စာရွက်များဖြင့်သာ စာရင်းမှတ်သားနေကြဆဲဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ရငွေအပေါ်တွင် စိန်ခေါ်မှုများ ကြုံတွေ့ရပါက စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် မည်မျှဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မည်ကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ရန်မှာလည်း ခဲယဉ်းမည်သာဖြစ်ပါသည်။
- **လုပ်သားအင်အားအသုံးပြုမှုများသည် အခွန်ကောက်ခံခြင်းစနစ်** - စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် အွန်လိုင်းမှ တစ်ဆင့် အခွန်ငွေပေးချေမှုများကို လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်သော ပိုမို၍လုပ်ငန်းတွင်ကျယ်သည့်စနစ်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးဘဲ အိမ်တိုင်ရာရောက် အခွန်ကောက်ခံသည့်စနစ်ကိုသာ မှီခိုကျင့်သုံးနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အိမ်တိုင်ရာရောက် အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုသည်မှာ တစ်နည်းအားဖြင့် လုပ်သားအင်အားကို အခြေပြု၍ ကောက်ခံရသည့်

အတွက် လက်တွေ့လုပ်ငန်းအခက်အခဲများနှင့် ဝရမ်းသုန်းကားဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိကြပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေး ဌာနများ၏ အခွန်ဌာနများသည် ၎င်းတို့၏အချိန်အများစုကို တစ်အိမ်တက်ဆင်း အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းအတွက် အသုံးပြု လျက်ရှိနေကြသည့်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန် ကြိုတင်ဆောင်ရွက် ထားသင့်သည့် ပြင်ဆင်မှုနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုများကို လုပ်ဆောင်ရန် အချိန်မလုံလောက်ခြင်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိ ပါသည်။ ယခုဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် ကပ်ရောဂါသက်တမ်းကြာလာသည်နှင့်အမျှ တစ် အိမ်တက်ဆင်း အခွန်ကောက်ခံရလျက်ရှိသည့် အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်းများကို ရောဂါကူးစက်နိုင်ခြေလည်း ပိုမိုမြင့်မား လာစေပါသည်။

- **အခွန်ရငွေရင်းမြစ်တစ်ခုချင်းအပေါ်တွင် အလွန်အမင်းမှီခိုမှု** - စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အများစုသည် ၎င်းတို့၏ အခွန် ရငွေအတွက် ဒေသန္တရစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများပေါ်တွင် မှီခိုနေရပါသည်။ ပစ္စည်းခွန်^၆ နှင့် ဘီးခွန်ကဲ့သို့သော ရေရှည်တည် မြဲသည့် အခွန်ငွေအမျိုးအစားများကို အသုံးပြုမှုလျော့နည်းနေသေးသည့်အတွက် စည်ပင်သာယာရေးရငွေ အများစု သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလိုင်စင်ကြေး၊ ဈေးဆိုင်ခန်းငှားရမ်းခများမှ ရရှိနေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခွန်ရငွေရင်းမြစ်တစ်ခုစီ အပေါ်တွင် အလွန်အမင်းမှီခိုနေမှုသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အများစုအတွက် ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်သည့် စီးပွားရေးအရ ရိုက်ခတ်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။

ဘောင်ကွက် ၁ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်း

ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပေါ်နေစဉ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ များသည် ၎င်းတို့သည်ပင် ဗိုင်းရပ်စ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည့် စီးပွားရေးနှင့်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရှိလက်ခံလာကြပါသည်။ များစွာသော စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များတွင် အခွန်ရငွေလျော့နည်းကောက်ခံရမှုအခြေအနေများကို စာရင်းပြုစုရန် ပထမဆုံးအကြိမ် တွန်းအားပေးခံလာရပြီဖြစ်ပါသည်။

မကွေးမြို့တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါရိုက်ခတ်မှုကြောင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင်ဈေးများကို ရပ်နားခဲ့ရသဖြင့် ဈေး ဆိုင်ခန်းငှားရမ်းခရငွေများ ကောက်ခံရမှုလျော့ကျခဲ့ပြီးနောက် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည် ရန်ပုံငွေရရှိမှု ကျပ် သန်း(၇၀)နီးပါး လျော့နည်းနိုင်သည်ကို မှတ်တမ်းပြုစုရန် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံမှ ခွင့်ပြုချက်တင်ပြတောင်းခံခဲ့ပါသည်။

မုံရွာမြို့တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ သက်ရောက်မှုအဖြစ် ဘီးကောက်ကောက်ခံရာ၌ ကျပ်သန်း(၇၀၀) နီးပါး (နှစ်စဉ် ဘီးခွန်ရငွေ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းဝန်းကျင်) လျော့နည်းကျဆင်းမှုကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းထားပါသည်။ မကွေးမြို့ မှာကဲ့သို့ပင် မုံရွာမြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည်လည်း အဆိုပါ စိန်ခေါ်မှုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မစွမ်းသာဘဲ ရန်ပုံငွေ လျော့နည်းနိုင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့သို့ မှတ်တမ်းပြုစုတင်ပြထားခဲ့ရပါသည်။

တောင်ကြီးမြို့တွင်လည်း ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် အိမ်တိုင်ရာရောက် အခွန်ကောက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းများကိုနှောင့်နှေး သွားစေပါသည်။ အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် အချိန်ပိုဆင်း၍ အခွန်ကောက်ခံကြသော်လည်း အခွန်ကောက်ခံရရှိ မှုများမှာလည်း သတ်မှတ်နှုန်းထားပြည့်မီခြင်းမရှိသေးသည့်အပြင် နှောင့်နှေးမှုများလည်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကိုလည်း ခေတ္တရပ်နားထားခြင်းကြောင့် စည်ပင်

သာယာရေးဌာနသည် ဘီးခွန်များကို အိမ်တိုင်ရာရောက်သွားရောက်ကောက်ခံနေရသဖြင့် ကနဦးကပင်ရုန်းကန်လျက်ရှိ နှင့်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အပေါ်တွင် ဖိအားအသစ်များ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမြို့များ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်မှုသည် စိန်ခေါ်မှုများကို လျင်မြန်စွာတုံ့ပြန်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းပါသည်။ အရင်းအမြစ် များကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရရှိမှုနှင့် ထိရောက်မှုမရှိသည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဖြစ်စဉ်များကြောင့် သာမန်အချိန်များတွင်ပင် မြို့ပြ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အချိန်ပိုလုပ်ဆောင်နေကြရသည့်အတွက် ယခုကဲ့သို့အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ထိရောက်မှုရှိရှိတုံ့ပြန်နိုင်ရန်မှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများအတွက် မလွယ်ကူနိုင်ပါ။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အများအပြားတွင် ဝန်ထမ်းများ၏ ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆန်းသစ်သော တွေးခေါ် စဉ်းစားမှုကို အားပေးခြင်းမရှိသည့် "မလုပ်မရှုပ်မပြုတ်" ဟူသောယဉ်ကျေးမှုကြောင့်လည်း အကြပ်အတည်းကာလတွင် အခက်အခဲများနှင့် တသားတည်းဖြစ်စေရန်မှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအတွက် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အများစုသည် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ခန့်မှန်းပြင်ဆင်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်မှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင်သာ အချိန် ပြည့်ရုန်းကန်ရလျက်ရှိပြီး ကြုံတွေ့လာနိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ပြင်ဆင်ရန်မူ အချိန်မရှိကြပါ။ အရည်အသွေးမပြည့်မှီသည့် ဘဏ္ဍာရေးအချက်အလက်များကိုသာရရှိမှုနှင့် ဌာနအချင်းချင်းကြား သတင်းအချက်အလက်ဝေမျှခြင်းကို အကန့်အသတ်ဖြင့် သာ လုပ်ဆောင်မှုတို့ကြောင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် မှာလည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာရှိနေပြန်ပါသည်။

မကြာသေးမီက စတင်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ယခင်ကာလ များက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းမရှိသည့် ကြီးမားသော အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်လာနိုင်ကြစေရန် တွန်းအားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ကြရသည့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများသည် ဖိအားများနှင့်ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိသည့်အပြင် ကူးစက်မှုနှုန်း ပြန်လည်မြင့်တက်လာသည့်အတွက်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်ကို စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခံနေရသကဲ့သို့ရှိပါသည်။ မြို့များပေါ်မူတည်၍ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ ထိန်းချုပ်ကာကွယ်တားဆီးရေးလုပ်ငန်းများသည် မတူညီကြပါ။ (ဘောင်ကွက် ၂) ရငွေကောက်ခံရရှိမှုကို ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် နည်းလမ်းတကျ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် မြို့များတွင်မူ ဘဏ္ဍာငွေစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍတွင် ပြဿနာများ ကြီးကြီးမားမား မရှိသည့်အတွက် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်အသစ်များကို (ရောဂါဘေးမှ လုံခြုံစိတ်ချရသော ဈေးစီမံခန့်ခွဲမှုကဲ့သို့သော) ပိုမို၍ အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ကြပါသည်။ သို့သော်လည်းဘဏ္ဍာရေးနှစ် ကုန်ဆုံးခါနီးအချိန်တွင်မှ နှစ်စဉ်ကျသင့်သည့်အခွန်ငွေကို ကောက်ခံလေ့ရှိသော မြို့များတွင်မူ အခွန်လျာထားချက်ပြည့်မှီစေရန် ကောက်ခံနိုင်ခြင်းရှိ/မရှိမှာလည်း မသေချာသည့်အပြင် ဝန်ထမ်းများမှာလည်း နာရီပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်သည်အထိ လုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်ရန် တွန်းအားပေးခံနေကြရပါသည်။

ဘောင်ကွက် ၂
ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ အတွေ့အကြုံ - အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို နိုင်နင်းစွာ ကိုင်တွယ်ခြင်း

ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ ဖြစ်ပေါ်

လျက်ရှိသည့် အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို ဖွင့်ထုတ်ပြသလျက်ရှိပါသည်။

မကွေးမြို့တွင် ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားနေစဉ်တွင်လည်း ရေဖိုးရေခများကို ကောက်ခံနိုင်စေရန်အတွက် ကောင်တာစနစ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုပြီးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ရုံးများတွင် ရေဖိုးရေခများ ပေးဆောင်နိုင်ရေးကြိုတင်စီစဉ်မှုများဆောင်ရွက်ထားနိုင်ကြစေရန်အတွက်ပေးဆောင်ရမည့်နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက်ကို (၁၀)ရက်မှ ရက်(၂၀)သို့တိုင် တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။

မုံရွာမြို့တွင် ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း ရေဖိုးရေခကောက်ခံရာ၌ ကြိုတင်ငွေဖြည့်ကဒ်ဖြင့်ပေးချေနိုင်သည့်စနစ်ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ရေသုံးစွဲသူ မိဘပြည်သူများသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရုံးများသို့ လာရောက်ကြရန် မလိုအပ်တော့ဘဲ အဆိုပါစနစ်ဖြင့် ရေဖိုးရေခပေးဆောင်နိုင်ကြပြီဖြစ်ပါသည်။

တောင်ကြီးမြို့တွင် ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော်လည်း အခွန်ကောက်ဝန်ထမ်းများနှင့် မြို့နေပြည်သူများ၏ ကနဦးဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခဲ့မှုများကို အခြေခံပြီး အခွန်ကောက်ခံသည့်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားကာစတွင် လုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိသည့်ကာလတိုင်အောင် မည်သည့်အခွန်/ အခများကို ရွှေ့ဆိုင်းထားပေးပါမည်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းကြားစာကို ပြည်သူများထံသို့ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မြန်ဆန်ပြီး ရှင်းလင်းသည့် သတင်းထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် အခွန်ရငွေများကို နောက်ကြောင်းပြန်ကောက်ခံသည့်အခါတွင်လည်း ပြည်သူလူထုမှာ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို ကောင်းစွာနားလည်သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါအကြောင်းခြင်းရာများသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေဆိုင်ရာဖိအားများကို လျှော့ချနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ကြသည့် ကောင်းမွန်သည့် ဥပမာများဖြစ်ကြသော်လည်း ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများမှာ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့နေရာဒေသများတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်နိမ့်ပါးခြင်းကြောင့် အခွန်ရငွေထိခိုက်ကျဆင်းခြင်းကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန်အတွက် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများသည် တစ်ရက်လျှင် (၁၇.၅)နာရီမျှ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြရသည့်အပြင် ဝန်ထမ်းများအတွက်အကာအကွယ်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ရန်ပုံငွေလုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက်လည်း ဝန်ထမ်းများမှာ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးများကို ဝယ်ယူအသုံးပြုနေကြရပါသည်။

ယခုကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ မြို့များအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ခံနိုင်ရည်နိမ့်ပါးခြင်းမှာ ထူးခြားသည့်ဖြစ်ရပ်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရရှိနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေရင်းမြစ်များနှင့် မြင့်တက်လျက်ရှိသည့် လိုအပ်ချက်များအကြားတွင် အစဉ်အဆက် ရုန်းကန်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်သာဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများမှ ခွင့်ပြုပေးပြီးဖြစ်သည့် အချို့သော မူဝါဒရေးရာဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။^၁ မည်သို့ဆိုစေကာမူ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများမှ ၎င်းတို့၏ ခံနိုင်ရည်စွမ်းအား မြင့်မားလာစေရေး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းအဆင့်များကို အခန်း(၄)တွင် ရေးသားတင်ပြထားပါသည်။

ဆွေးနွေးရန်အချက်များ

- ယခုလေ့လာဆန်းစစ်မှုသည် သင့်မြို့တွင်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် အခြေအနေကို ထင်ဟပ်မှုရှိပါသလား။

၄။ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် တည်ဆောက်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရန် မည်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်နည်း။

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ ခက်ခဲသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း အရေးကြီးသည့်ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ ရေတိုကာလတွင် မြို့များက မည်သို့သော အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ကြုံတွေ့ရသည်ဖြစ်စေ၊ အားကောင်းခိုင်မာသည့် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းဖြင့် မြို့များကို ကာကွယ်မှုပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရေရှည်တွင် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းသည် စည်ပင်သာယာရေးရငွေ မတည်ငြိမ်မှုများကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မြို့များကို လည်း စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်စေရန် တွန်းအားပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးဖြစ်စဉ်အရ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပိုမိုရရှိလာပြီး တာဝန်ယူရသည့် အခန်းကဏ္ဍတို့ များပြားလာသည့်အခါ ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းသည် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးလာမည်သာဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခန်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ဆင့်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မြို့နယ်များ၏ ကွဲပြားသည့်ဝိသေသလက္ခဏာများကြောင့် ယခုမူဝါဒစာတမ်း၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ တိကျသော ဖြေရှင်းနည်းများကို ဖော်ပြရန်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ လိုက်ပါဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဖြစ်နိုင်သမျှသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို တင်ပြသွားရန်နှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ရေး ရည်မှန်းချက်များရှိလာစေရန်ကိုမူ ယခုမူဝါဒစာတမ်းက ရည်ရွယ်ပါသည်။

● အဆင့် ၁ - ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်မှုတစ်ခုကို လုပ်ဆောင်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် တည်ဆောက်ရာတွင် လက်တွေ့ကျသည့် ကနဦးဆောင်ရွက်မှုမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ ရင်ဆိုင်နေရသည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် အဆိုပါဖြစ်ရပ်များကို မည်သို့ထိတွေ့ကိုင်တွယ်နေသည်ဆိုသည့်အချက်ကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ထားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေများကို တစ်ကြိမ်မျှ ကောင်းစွာနားလည်ထားခြင်းဖြင့် အဆိုပါဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိုးတက်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဆိုသည့်အချက်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သိနားလည်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရေး ဆန်းစစ်ချက် ဆိုသည်မှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏ အခွန်ဌာနမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေများအပါအဝင် အခန်း(၂)တွင် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် မြို့တစ်မြို့မှ ကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များ၊ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်း၊ မြို့တစ်မြို့၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်၊ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်၊ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်အစရှိသည့် အချက်(၅)ချက်ပေါ်တွင်လည်း အခြေခံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ

ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ပုံစံကို Renaissance Institute နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့တွင် ရယူနိုင်ပါသည်။ ထိရောက်မှုရှိသော ဆန်းစစ်ချက်တစ်စောင်သည် မြို့တစ်မြို့၏ စည်ပင်သာယာရေးရငွေများကို ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ သိမြင်နိုင်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါဆန်းစစ်ချက်ကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေမည့် အပြောင်းအလဲများကို စီမံချက်ရေးဆွဲရန်၊ စည်ပင်သာယာရေးရငွေများ၏ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှုကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်နှင့် အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေအမျိုးမျိုးတို့ကို ချိန်ဆသုံးသပ်ရန်စသည့် အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

● အဆင့် ၂ - ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရန် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရေး ဆန်းစစ်ချက်တစ်ရပ်ကို တည်ဆောက်ရာတွင် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ခံနိုင်ရည်ကို တိုးမြှင့်စေနိုင်သည့် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကို လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆန်းစစ်ချက်အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်သည့်ရင်းမြစ်များကို အထူးပြုအာရုံစိုက်ရမည်နှင့် အဆိုပါပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် မည်သူတို့ကတာဝန်ယူရမည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအရခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် ဆန်းစစ်ချက်သည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တစ်ခုချင်းအပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မူဝါဒချမှတ်သူများသည် လက်ရှိအခွန်ရငွေရင်းမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ရငွေရင်းမြစ်အသစ်များ ရှာဖွေခြင်း သို့မဟုတ် အကြပ်အတည်းကာလတွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသည့် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ တိုးတက်လာစေရန် အာရုံစိုက်လာနိုင်ကြပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစဉ်၏ ဖြစ်နိုင်သည့် အချက်(၄)ချက်ကို အောက်တွင် တင်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ တင်ပြချက်များသည် လုံးဝဥသံပြည့်စုံမှုရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း စမှတ်တစ်ခုအဖြစ် အကြံပြုထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်-

- E-Government စနစ်ကို လက်ခံယုံကြည်ခြင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းအပါအဝင် အကျိုးကျေးဇူးများစွာကို ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ E-Government စနစ်သည် များစွာသောလမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်ကို အားကောင်းလာစေနိုင်ပါသည်-
- ◆ စည်ပင်သာယာအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို ဒီဂျစ်တယ်စနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်း သည် စိုထိုင်းဆ သို့မဟုတ် ပိုးမွှားများကြောင့် မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက် ပျက်စီးယိုယွင်းနိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများအပေါ်တွင် မှီခိုတည်ဆောက်ထားသည့် စနစ်နှင့်နှိုင်းစာလျှင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပိုမိုကြံ့ခိုင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ကောက်ခံသည့်စနစ်ကို ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်သည် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်ကို မြင့်တက်လာစေနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အခွန်မှတ်တမ်းများကို ဒီဂျစ်တယ်စနစ်သို့ သိမ်းဆည်းပြီးဖြစ်သည့် မြို့များတွင် ရငွေအပြောင်းအလဲကို ခန့်မှန်းနိုင်ရန် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းစနစ်အား စတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းခြင်းများပြုလုပ်ရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူလာစေနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကာလတွင် အခွန်ကောက်ခံမှုထိခိုက်မှုများသည်လည်း ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးစီမံချက်များနှင့်အညီ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။
- ◆ ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် ငွေပေးချေခြင်းကို မိတ်ဆက်ခြင်း သည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်ရှိရန်တည်ဆောက်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည့် ထိရောက်သောလုပ်ငန်းအဆင့်များအနက် တစ်ခုဖြစ်ပါ

သည်။ အကယ်၍ မြို့နေပြည်သူများသည် အခွန်နှင့်အခများကို အွန်လိုင်းမှ ပေးဆောင်နိုင်ပြီဆိုပါက အရေးပေါ် ဖြစ်ရပ်များကို ကာကွယ်နှင့်ပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းစနစ် သည် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေစဉ်တွင်ပင် အခွန်ကောက်ခံမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းတူ အခွန်ကောက်ခံမှုတိုးမြှင့်ရရှိသည်အထိ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ အခွန်အခြေကို ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ကုန်ကျ စရိတ် သက်သာစွာ အိမ်ထောင်စုအသစ်များကို အခွန်ဖြန့်ကြက်ကောက်ခံနိုင်ခြင်းတို့ကိုပါ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။ ဘားအံ၊ ရန်ကုန်၊ မကွေးမြို့များအပါအဝင်မြို့များသည် အခွန်ကောက်ခံသည့်နည်းစနစ်ကို ပိုမိုမြန်ဆန်ထိ ရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဒီဂျစ်တယ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို စတင်မိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်လျက်ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။

- ◆ **E-Government အဆင့်တန်ဆာများကိုအသုံးပြု၍ အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုကို တိုးတက်စေခြင်းနှင့် မျှဝေခြင်း** သည် မြို့များကို ၎င်းတို့ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေများကို နားလည်နိုင်ရန်နှင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ရန် ထောက်ပံ့ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ ရေကြီးရေလျှံခြင်းကဲ့သို့သော မြို့အများစုကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာများကို ဌာန တစ်ခုတည်းမှ တာဝန်ယူဖြေရှင်းပေးရန်မဖြစ်နိုင်သည့်အပြင် အများအားဖြင့် ဌာနအချင်းချင်းကြား သတင်းအချက် အလက်မျှဝေမှုမှာလည်း အားနည်းလျက်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် လှိုင်သာယာ၊ ဘားအံနှင့် တောင်ကြီးမြို့များရှိ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများသည် အာရဖောင်ဒေးရှင်း၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် မြို့နယ်အဆင့် GIS နည်းပညာကို စတင်ဆောင်ရွက်နေကြပြီဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါနည်းပညာသည် အစိုးရ၏ သတင်း အချက်အလက်များကို တစုတစည်းတည်းဖော်ပြပေးနိုင်သည့်အတွက် အစိုးရတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် မြို့များ၏ ခံနိုင်ရည်မြင့်မားလာစေရေး ရင်ဆိုင်ရသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့်အခွင့်အလမ်းများကို ကောင်းမွန်စွာ နားလည်လာကြ မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဘောင်ကွက် ၃

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါနှင့် အလိုက်သင့်နေထိုင်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့သည် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါနှင့်အသားကျ စေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည်အခွန်ကောက် ခံမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်စာမျက်နှာအသစ်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါမဖြစ်ပွားမီကပင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးသည် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် ၎င်းတို့၏ အခွန်စနစ်ကို ဒီဂျစ်တယ်စနစ်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ကောက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဒီဂျစ်တယ် စနစ်သို့ပြောင်းလဲနိုင်ရန် ရန်ကုန်အခြေစိုက် နည်းပညာကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။^၉ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ အနာဂတ်လှိုင်းများ သက်ရောက်သည့်အခါ ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန်အတွက် မြို့နယ်(၃၃)မြို့နယ် လုံးတွင် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် အခွန်ကောက်ခံနိုင်ရေး တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရမှ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ ပုသိမ်မြို့နယ်တွင် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် အခွန်ပေးဆောင်မှုများ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်လာနိုင်ခြင်းက တည်ဆဲဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအကြားတွင်ပင် ထိုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲမှုများမှာ ဖြစ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ကို ဖော်ထုတ်ပြသနေပါသည်။

- စည်ပင်သာယာရေးရငွေအစုအပေါင်းကို ခွဲထုတ်လေ့လာခြင်း အားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်ကို မြှင့်တက်စေနိုင်ပါသည်။ အကြပ်အတည်းကာလအတွင်း ရငွေရင်းမြစ်များသည် မတူကွဲပြားစွာ သက်ရောက်မှုခံကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် လက်ရှိ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကာလအတွင်း မိမိတို့နေအိမ်များတွင်သာ နေထိုင်ကြရန် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအစီအမံများဆောင်ရွက်မှုကြောင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှ ပုံမှန်ရရှိသည့် အခွန်ငွေများသည် သိသာစွာလျော့နည်းသွားမည်ဖြစ်သော်လည်း လိုင်စင်လေလံကြေးများမှာမူ သက်ရောက်မှုခံရနိုင်ခြေ နည်းပါးပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်ရငွေများကို ရင်းမြစ်များခွဲထုတ်၍ လေ့လာခြင်းသည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများကို အနာဂတ်တွင် ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာဖြစ်ရပ်များနှင့် ကြုံတွေ့ရသည့်အခါတွင်လည်း ခံနိုင်ရည်ကို မြှင့်တက်စေနိုင်ပါသည်။
- ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် ဒေသခံပြည်သူများနှင့်ပုံမှန်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း သည် ခံနိုင်ရည်ကို မြှင့်တက်လာစေနိုင်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုနှင့်တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများထံမှ ပမာဏနည်းပါးသည့် ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှုကိုသာ ရရှိနေသည့်အတွက် အကြပ်အတည်းကာလအတွင်းနှင့် အကြပ်အတည်းကာလလွန်မြောက်သည့်အခါတွင်လည်း ပြည်သူများသည်သာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ မှီခိုရာဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် စည်ပင်သာယာရေးရငွေများ၏ အရေးပါမှုကို ရှင်းပြသည့် ပုံမှန်ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုများသည် အနာဂတ်အကြပ်အတည်းများတွင်လည်း ပြည်သူများထံမှ ဝန်းရံထောက်ပံ့ပေးမှုကို ဦးတည်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူများ၏ အသံကို နားထောင်ရန် စိတ်အားထက်သန်မှုရှိခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ အခြေအနေများအပေါ်တွင် နားလည်စာနာမှုကို ပြသခြင်းသည် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် အထိရောက်ဆုံးဖြစ်သည့် နှစ်လမ်းသွားဆက်ဆံရေးပုံစံမျိုးဖြစ်ပါသည်။
- စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ၏ ဝန်ထမ်းများကို လုပ်ငန်းခွင် သက်တောင့်သက်သာရှိမှု ဖန်တီးပေးခြင်း သည်လည်း အဖွဲ့အစည်း၏ ခံနိုင်ရည်ကို မြှင့်မားစေနိုင်ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသည် ဝန်ထမ်းများအတွက် လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိပြီး သက်တောင့်သက်သာရှိသည့် လုပ်ငန်းဝန်းကျင်တစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် အရေးကြီးကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြသနေပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြှင့်မားခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခြေအနေနှင့်လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစွာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းကို တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားအကြား မျှခြေထိန်းညှိတတ်သည့် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပေါ်တွင်လည်း မူတည်ပါသည်။ မြို့အများစုတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါပျံ့နှံ့မှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် တာဝန်ကျဝန်ထမ်းအရေအတွက်ကို လျှော့ချခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းတာဝန်များ ပြန်လည်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်းတို့ကိုလည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။^{၁၀} စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများသည် အနာဂတ်အကြပ်အတည်းများအတွက်^{၁၁} ပြင်ဆင်သည့်အနေဖြင့် ဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်ပေးရန်နှင့် အရေးပေါ်စီမံချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားနိုင်ကြပါသည်။ ထို့ပြင် ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လူမှုဖူလုံရေးရန်ပုံငွေများ တင်ပြတောင်းခံသည့်အခါတွင်လည်း ဌာန/ ကော်မတီတို့အနေဖြင့် တက်ကြွစွာ ထောက်ပံ့ရပ်တည်မှုများပေးအပ်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။^{၁၂}

ဆွေးနွေးရန်အချက်များ

- အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ် (၂)ရပ်သည် သင့်မြို့၏ လက်တွေ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်နှင့် နီးစပ်မှုရှိပါသလား။

ကံအားလျော်စွာဖြင့် အခြားတိုင်းပြည်များနှင့်နှိုင်းစာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုသည် ပြင်းထန်မှု လျော့နည်းလျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း မကြာသေးမီက ရုတ်တရက်မြင့်တက်ခဲ့သည့် ကူးစက်မှုများကို ထောက်ရှုလျှင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုမှာ ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများအနေဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ၏ ကနဦးအတွေ့အကြုံများကို သင်ယူရန် အခွင့်အလမ်း များရှိနေပြီး အနာဂတ်စိန်ခေါ်မှုများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် တည်ဆောက်နိုင်ကြပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရခံ နိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် တည်ဆောက်ခြင်းသည် မြို့များကို ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါသာမကဘဲ အခြားသော အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ် များမှလည်း ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ယခုမူဝါဒစာတမ်းတွင် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် (၂)ရပ်ကို တင်ပြထားပါသည်။ ပထမလုပ်ငန်းစဉ်မှာ မြို့တစ်မြို့ချင်းစီ တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲဖြစ်နိုင်ခြေများကို နားလည် နိုင်စေရန် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည် ဆန်းစစ်ချက်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယလုပ်ငန်းစဉ်မှာ အလိုအပ်ဆုံး ရငွေရင်းမြစ်များကို ဦးတည်သည့် ခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းမျိုး တည်ဆောက်နိုင်ရန် နည်းဗျူဟာချမှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားခြင်းသည် ရေရှည်တွင် မြို့များကို ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံရှိ မြို့များသည် အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များကို ရှောင်လွှဲရန် မဖြစ်နိုင်ဘဲ ရင်ဆိုင်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါ သည် ရှိနှင့်ပြီးသော စိန်ခေါ်မှုများသို့ နောက်ဆုံးပေါ် ဖြည့်စွက်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်ကို မျှော်တွေးခန့်မှန်းရန်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေ မရှိသော်လည်း စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် သက်ရောက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန်နှင့် အောင်မြင်မှုအများဆုံးဖြစ်စေရန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးခံနိုင်ရည်မြင့်မားစေရေး ရည်သန်လျက် အနာဂတ်အတွက် စီမံချက်ရေးဆွဲ ခြင်းမှာမူ သင့်မြတ်လှပါသည်။

Mahomed, Raheela. "Vietnam Battles Second Pandemic Wave." Al Jazeera. 3 August 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/08/vietnam-battles-pandemic-wave-200803134651756.html>.

Barbera, Carmela, Martin Jones, Sanja Korac, Iris Saliterer, and Ileana Steccolini. Governmental financial resilience under austerity in Austria, England and Italy: How do local governments cope with financial shocks? *Public Administration*, 95(3), 670–697. 2017. <https://doi.org/10.1111/padm.12350>.

BBC. "Coronavirus: South Korea confirms second wave of infections." 22 June 2020. <https://www.bbc.co.uk/news/world-asia-53135626>.

BBC. "Coronavirus: UK councils fear bankruptcy amid Covid-19 costs." 25 June 2020. <https://www.bbc.co.uk/news/uk-53069772>.

CIAT/IOTA/OECD. Tax Administration Responses to COVID-19 : Business continuity considerations 2020. OECD: Paris. https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=128_128290-cy6mbvet5x&title=Tax-administration-responses-to-covid-19-business-continuity-considerations.

McDonald, Lachlan., and Hein, Arkar. Managing the Challenges of Rapid Urbanisation: A Review of the Existing Property Tax System in Myanmar. 2017. Renaissance Institute: Yangon.

Shun Lae May and Dan Jollans. "Less than the cost of a cup of tea: how low property taxes are still holding back cities across Myanmar." Blog post. 15 January 2020. Renaissance Institute. <https://rimyanmar.org/en/blog/less-cost-cup-tea-how-low-property-taxes-are-still-holding-back-cities-across-myanmar>.

Jollans, Dan, Ye Khaung Oo, James Owen, Ei Ei Thwe and Tun Thet Aung. The Practicalities of Reforming Property Tax Administration in Myanmar. Renaissance Institute. 2020b. <https://www.rimyanmar.org/en/publication/practicalities-reforming-property-tax-administration-myanmar>.

Renaissance Institute and The Asia Foundation. Managing Municipal Revenues in the Time of COVID-19. 2020. https://rimyanmar.org/sites/rimyanmar.org/files/publication_docs/dao_revenue_analysis-final.pdf.

Steccolini, Ileana, Sanja Korac, Iris Saliterer, Carmela Barbera, and Martin Jones. Local government financial resilience: Germany, Italy and UK compared. CIMA Global Academic Research Programme, 14(2). 2018.

Williams, Jennifer. "Manchester becomes latest council to warn of potential 'bankruptcy' due to Covid-19." *Manchester Evening News*. 23 June 2020. <https://www.manchestereveningnews.co.uk/news/greater-manchester-news/manchester-becomes-latest-council-warn-18474539>.

ENDNOTES

- ၁ မြီတိန်သတင်းဌာန၏ မှတ်တမ်းများအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ (BBC News, 2020b; Williams, 2020) ဘတ်ဂျက်ကျဆင်းမှုကို စတာလင်ပေါင်မှ မြန်မာကျပ်သို့ ပြောင်းရာတွင် www.XE.comကို အသုံးပြုထားပါသည်။
ဩဂုတ်လတွင် တစ်မြို့လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ရောဂါကူးစက်ခံရမှု မြင့်တက်လာသဖြင့် အစီအမံများကို တဖန်ပြန်လည် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- ၂ မည်သည့်ကူးစက်မှုများမတွေ့တော့ဘဲ လအတန်ကြာပြီးနောက် ဗီယက်နမ်နှင့်တောင်ကိုရီးယားရှိမြို့များတွင် ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။(Al Jazeera, 2020; BBC News, 2020a) ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးရရှိသည်အထိ နောက်ထပ်ကူးစက်မှုလှိုင်းဖြစ်ပွားနိုင်မှု မြင့်တက်နေနိုင်ပါသည်။
- ၃ အဆိုပါစီမံချက်များ၏ နမူနာပုံစံကို themimu.info/sector/resilience တွင်ရှု။
- ၄ ယခုယူဆချက်တွင်ရေးသားတင်ပြထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအရ အရေးပေါ်ဖြစ်ရပ်များဆိုသည်မှာ စည်ပင်သာယာရေး ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကို ဖိအားဖြစ်စေသည့် မည်သည့်ကိစ္စရပ်မျိုးကိုမဆို ဆိုလိုသည်။
- ၅ Barbera et al.(2017)and Steccolini et al.(2018)တို့၏ ထုတ်ပြန်ချက်များတွင် အခြေခံထားပါသည်။
- ၆ မြို့အများစုရှိ ပစ္စည်းခွန်ပေးဆောင်မှုများသည် လက်ဖက်ရည်ခွက်တစ်ခွက်စာမျှသာရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ (Renaissance Institute, 2020a)
- ၇ မှန်တာပြောရင် ချောင်ထိုးထားလိုက်မယ်။
- ၈ အခြားစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့်နှိုင်းစာလျှင် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့သည် မူဝါဒအပြောင်းအလဲများပြုလုပ်ရာတွင် ပို၍ ရုန်းသာကန်သာ ဆောင်ရွက်နိုင် ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း အခန်း(၃)တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့ကိုလည်း စိန်ခေါ်မှုများစွာက ကန့်သတ်ချုပ် နှောင်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။
- ၉ Renaissance Institute နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့က မကြာသေးမီက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ထိရောက် မှုရှိစွာ အခွန်ကောက်ခံနိုင်ရေးအတွက် တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများကို အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။ (Renaissance Institute, 2020b)
- ၁၀ ဥပမာအားဖြင့် ကျိုင်းတုံမြို့နယ်ရှိ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းများကို ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါပြင်းထန်နေစဉ် အတွင်း ဈေးများစီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်လွှဲပြောင်းထားခဲ့ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဝန်ထမ်းတစ်ဝက်စီကို ယာယီအလှည့်ကျ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသည့် ညွှန်ကြားချက်အပေါ်တွင် အခြေခံပြီး အမှိုက်သိမ်းဝန်ထမ်းကိုအင်အား ကို လျှော့ချခဲ့ပါသည်။
- ၁၁ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖ အကြံပြုထားသည်များကို Myanmar.general@asiafoundation.org တွင် အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် ရယူနိုင် ပါသည်။
- ၁၂ ရယ်စရာကောင်းသည့်အချက်မှာ များစွာသော ဗြူရိုကရက်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကြောင့် ဝန်ထမ်းများသည် လူမှုဖူလုံရေးရန်ပုံငွေရယူရန် တွန့်ဆုတ်လျက်ရှိကြပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ/ စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများသည် ၎င်းတို့ဝန်ထမ်းများကို အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကူညီပေးထောက်ပံ့ပေးနိုင်ကြပါသည်။

This paper was generously funded
by the UK government

To request copies of the report, please contact
Renaissance@RIMyanmar.org or
myanmar.general@asiafoundation.org.
We also welcome your feedback on the report.